

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/162/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5811204196
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5811204196.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: Z. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G., ul. A. č. XXX/XX, toho času bytom J., ul. K. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Róbertom Slamkom, advokátom so sídlom V. C., ul. P. č. XXXX/XX, proti žalovanej: W. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., ul. K. č. XXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s. r. o., so sídlom Dolný Kubín, ul. Radlinského č. 49, IČO: 36 858 501, o zaplatenie sumy 18.697,21 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 8C/65/2012-257 zo dňa 21. decembra 2012, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 8C/65/2012-257 zo dňa 21. 12. 2012 žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 1.121,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.587,66 eur, a to ich zaplatením k rukám právneho zástupcu žalovanej Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s. r. o., Dolný Kubín, Radlinského 49, IČO: 36 858 501, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Konštatoval, že žalobou žalobca žiadal zaviazat' žalovanú na zaplatenie sumy 18.697,21 eur s odôvodnením, že so žalovanou ako poloviční podieloví spoluvlastníci odpredali manželom Y. byt č. 23 na A. ulici č. XXX/XX v G. za kúpnu cenu 43.152 eur. Časť kúpnej ceny v sume 32.769,24 eur bola vyplatená na účet žalovanej, ktorá mu však nevyplatila žalovanú čiastku pripadajúcu na jeho podiel po odpočítaní nákladov 500 eur na realitnú kanceláriu, čiastky 1.687,35 eur pripadajúcej na jeho dlh v Stavebnom bytovom družstve a čiastky 691,44 eur ako jeho ďalšieho dlhu. Žalovaná v konaní namietala, že pri predaji bytu sa so žalobcom dohodli, že finančné prostriedky sa použijú na úhradu záväzkov, na kúpu iného bytu a na kúpu určitých vecí a na úhradu výdavkov ich spoločných detí. V súlade s dohodou a so súhlasom žalobcu finančné prostriedky aj použila.

Vzhľadom na vykonané dôkazy žalobca tak podľa súdu svojím správaním sa pred predajom i po predaji bytu dal nepochybne najavo svoju vôľu, že prenecháva žalovanej zvyšné finančné prostriedky pripadajúce na jeho podiel po odpočítaní dlhov. Najskôr poukázal na fakt, že žalobca podal túto žalobu dlho potom, čo kupujúcemu boli peňažné prostriedky za odpredaj bytu vyplatené, pričom ani jeden z dôkazov vykonaných v konaní nepreukazuje, že by žalobca požadoval od žalovanej svoju čiastku kúpnej ceny niekedy pred podaním žaloby. Pokiaľ žalobca odôvodňoval nepodnikanie žiadnych právnych krokov na to, aby tieto finančné prostriedky od žalovanej získal tým, že si myslel, že sa k nemu žalovaná ešte vráti, práve toto jeho vyjadrenie je nepriamym dôkazom o jeho motivácii ponechať žalovanej svoju časť kúpnej ceny i vzhľadom na potrebu zabezpečiť ich spoločné deti. Súd vychádzal ďalej z obsahu samotnej kúpnej zmluvy, kedy práve najväčšia časť kúpnej ceny bola zaplatená na účet žalovanej. Žalobca nijak nespochybnil, že v tom čase mal svoj vlastný bankový účet. Ako vyplynulo z výpovedí svedkyne i účastníkov, už vtedy boli vzťahy medzi nimi ako manželmi narušené, bývali každý vo vlastnej izbe. Súd preto neuveril tvrdeniu žalobcu, že peniaze išli na účet žalovanej lebo jej veril. Napokon o tom, že žalobca prenechal žalovanej celú sumu, ktorá by mu z predaja bytu prináležala svedčí aj to, že

celú dobu s vyplatenými prostriedkami disponovala v prospech spoločných detí, čo žalobca v konaní nespochybňoval. Takýmto konkludentným spôsobom došlo z jeho strany k návrhu na uzavretie zmluvy (§ 43a Občianskeho zákonníka), ktorý rovnako konkludentným spôsobom žalovaná aj prijala (§ 43c Občianskeho zákonníka). Tým došlo medzi účastníkmi k vzniku darovacej zmluvy, ktorej podstatou je dobrovoľnosť a bezodplatnosť a Občiansky zákonník ju upravuje v § 628 ods. 1 tak, že darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia platí, že darovacia zmluva musí byť písomná ak je predmetom daru nehnuteľnosť a pri hnuteľnej veci ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní. Vyššie uvedený neformálny spôsob vzniku darovacej zmluvy medzi účastníkmi bol prípustný a nevyžadovala sa na jej uzavretie žiadna špecifická (písomná) forma, pretože jej predmetom boli finančné prostriedky a tieto už boli v dispozícii žalovanej.

Súd preto v konaní nemal preukázané, že žalovaná sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka tým, že bez právneho dôvodu obdržala za odpredaný byt po odpočítaní dlhov väčšiu čiastku aká by jej náležala podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako polovičnej podielovej spoluvlastníčke. Žalovaná si ponechala zvyšok vyplatenej kúpnej ceny na základe platného právneho úkonu, ktorým bola v danom prípade darovacia zmluva, a teda neexistuje jej povinnosť zaplatiť žalovanú čiastku žalobcovi podľa § 451 ods. 1 a § 456 Občianskeho zákonníka. Súd preto žalobu zamietol.

Záverom súd k námietke premĺčania dodal, že v zásade nemožno vylúčiť jej dôvodnosť, pokiaľ už pri podpise kúpnej zmluvy dňa 24. 07. 2009 mal žalobca vedomosť o vložení peňazí kupujúcimi na účet žalovanej (a teda žaloba bola podaná po uplynutí dvojročnej subjektívnej premĺčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ale pre posúdenie jej dôvodnosti by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie (minimálne vypočutím manželov Y.), ktoré vzhľadom na vznesenie námietky až v záverečnej reči vykonané nebolo a nebolo potrebné už vzhľadom na preukázanú neexistenciu nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a žalovanej ako úspešnej účastníčke konania súd priznal voči neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania za súdny poplatok z odporu proti platobnému rozkazu a z titulu právneho zastúpenia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu.

Žalobca sa v plnej miere nestotožnil s vyhodnotením vykonaných dôkazov súdom. Nepovažoval totiž za preukázané v konaní to, že neformálne prejavil svoju vôľu darovať žalovanej peňažné prostriedky z predaja spoločného bytu. Skutočnosť, že cca dva roky nepodnikol žiadne právne kroky na získanie peňažných prostriedkov od žalovanej nepovažoval za podstatnú a svedčiacu o tom, že by peňažné prostriedky žalovanej skutočne daroval. Takisto fakt, že najväčšia siedma časť kúpnej ceny bola zaplatená na účet žalovanej nepreukazuje jeho úmysel peňažné prostriedky darovať žalovanej. Aj keď v čase prevodu bytu boli vzťahy medzi ním a žalovanou rozvrátené, žili v jednej domácnosti, stále boli manželia a on žalovanej stále dôveroval. Čo sa týka výpovedi svedkov - ich detí, ako aj matky žalovanej - nikto z nich nevypovedal, že by počul alebo mal vedomosť o existencii darovacej zmluvy, ktorou mali byť jeho peňažné prostriedky obdržané z predaja bytu, darované žalovanej. Preto tvrdenia súdu obsiahnuté v rozsudku považoval za nepreukázané.

Žalobca mal za to, že okresný súd vo veci neúplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym zisteniam, vec nesprávne právne posúdil, pri hodnotení vykonaných dôkazov hodnotil tieto jednostranne v prospech žalovanej.

Navrhol preto rozsudok okresného súdu zmeniť, jeho žalobe vyhovieť a žalovanú zaviazat' nahradiť mu trovy konania, resp. rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu, rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a žalobcu zaviazat' nahradiť jej aj trovy odvolacieho konania z titulu právneho zastupovania advokátom.

Podľa nej okresný súd rozhodol na základe dostatočne vykonaného dokazovania a po správnom právnom posúdení veci.

Ďalej uviedla, že žalobca sa domáha zaplata 18.697,21 eur z titulu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa účastníci stali podielovými spoluvlastníkmi bytu po 1-ici a kúpnu zmluvou zo dňa 24. 07. 2009 predali tento byt spolu za kúpnu cenu 43.152 eur. Z kúpnej ceny boli ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy zaplatené niektoré splátky, ktoré sa týkali predovšetkým úhrady dlhov, ktoré spôsobil žalobca. Posledná časť kúpnej ceny 32.769,24 eur bola pripísaná na jej účet dňa 24. 07. 2009 z toho dôvodu, že už predtým sa účastníci dohodli, že podiel z kúpnej ceny žalobcu ponechá žalobca žalovanej s tým, že tieto peniaze

budú jej vlastníctvom a že takto jej darované peniaze použije na kúpu bytu, na úhradu dlhov a pre potreby detí. Potom ako 24. 07. 2009 na svoj účet peňažné prostriedky dostala, žalobca opätovne prehlásil, že tieto prostriedky necháva v jej vlastníctve s tým, že darované prostriedky má použiť na kúpu bytu, na úhradu dlhov a pre potreby detí. Žalovaná aj túto podmienku daru splnila. Podľa žalovanej darovanie peňazí bolo preukázané jej výpoveďou a predloženými listinnými dôkazmi, ale aj výpoveďou jej matky a detí účastníkov. Vykonané dôkazy preukazujú vierohodnosť jej tvrdenia a naopak vyvracajú vierohodnosť tvrdenia žalobcu.

Pokiaľ ide právne posúdenie veci, žalovaná bola toho názoru, že okresný súd správne posúdil finančné prostriedky z predaja bytu ako dar žalobcu žalovanej s tým, že bol žalobcom vymedzený účel, na ktorý má darované peniaze použiť. Ide preto o darovaciu zmluvu v zmysle § 628 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa žalovanej žalobca nepreukázal právny titul, na základe ktorého sa domáha vyplatenia žalovanej sumy a naopak ona dostatočným spôsobom preukázala, že žalobca jej peňažné prostriedky, ktoré sú predmetom tohto konania, daroval s tým, že ich mala použiť na určitý účel. Tvrdila pritom, že preukázala, že darované peňažné prostriedky na stanovený účel aj použila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/, 2 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci sa žalobca domáhal na žalovanej zaplatenia sumy 18.697,21 eur z titulu nevyplatenia podielu z kúpnej ceny (43.152 eur) ohľadom bytu, ktorého boli podielovými spoluvlastníkmi v 1-ici t.j. sumy 21.576 eur po odpočítaní určitých záväzkov (500 eur - náklady na realitnú kanceláriu, ktorá predaj sprostredkovala, 1.687,35 eur - dlh u stavebného bytového družstva, 691,44 eur - piata časť kúpnej ceny vyplatená na dlh žalobcu).

Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ktorej dôsledkom je povinnosť vydať všetko, čoho bolo plnením pri absencii právneho titulu nadobudnuté. O prospech získaný plnením bez právneho dôvodu sa jedná v prípade, že právny dôvod prijatia plnenia od začiatku chýbal. Právnym dôvodom k plneniu môže byť zmluva, povinnosť zo zákona a pod.

Posúdenie, či medzi účastníkmi ide o vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí na naplnení znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy - ustanovenie § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Týmto znakmi je jednak skutočnosť, že obohatený získal majetkový prospech, t. j., že mu bolo plnené, a ďalej, že pre získanie tohto majetkového prospech chýbal na jeho strane právny dôvod. Pri naplnení oboch týchto znakov mu vzniká povinnosť vydať to o čo sa bezdôvodne obohatil, a právo toho, na ktorého úkor k obohateniu došlo, požadovať vydanie tohto plnenia (§ 456 Občianskeho zákonníka).

Žalovaná v konaní potvrdila, že peňažné prostriedky z kúpnej ceny boli vyplatené na jej peňažný účet. Za tohto stavu bolo na žalovanej, aby preukázala existenciu právneho titulu, ktorý by ju oprávňoval peniaze žalovaného ako podielového spoluvlastníka si ponechať. Žalovaná sa bránila uzavretím ústnej dohody so žalobcom pri predaji bytu o tom, že peňažné prostriedky získané za predaj bytu sa použijú na úhradu záväzkov, na kúpu iného bytu, určitých vecí a úhradu určitých výdavkov detí. V súlade s touto dohodou a súhlasom žalobcu finančné prostriedky žalobcu podľa nej aj použila.

Okresný súd žalobu žalobcu o zaplatenie peňazí z titulu bezdôvodného obohatenia zamietol keď konštatoval, že žalobca skutočne v súvislosti s predajom bytu prejavil neformálne svoju vôľu darovať žalovanej ako svojej vtedajšej manželke peňažné prostriedky z predaja spoločného bytu. Žalovaná si preto opodstatnene ponechala zvyšok vyplatenej kúpnej ceny na základe darovacej zmluvy v zmysle ustanovenia § 628 Občianskeho zákonníka. Neexistovala preto povinnosť žalovanej zaplatiť žalovanú čiastku žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia.

Žalobca v odvolaní namietal vyhodnotenie vykonaných dôkazov súdom a nepreukázal v konaní to, že neformálne prejavil svoju vôľu darovať žalovanej peňažné prostriedky z predaja spoločného bytu.

Darovacia zmluva vzniká súhlasným prejavom vôle darcu a obdarovaného. Darovacou zmluvou darca prenecháva alebo sľubuje bezplatne prenechať obdarovanému určitý majetkový prospech bez toho, že by mal na to právnu povinnosť, a obdarovaný tento dar alebo sľub prijíma.

Oboznámiac sa s obsahom výpovedí účastníkov konania, svedkov a listinných dôkazov dospel odvolací súd k záveru, že vykonané dôkazy nenasvedčujú tomu, že by medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu darovacej zmluvy a žalovaná bola preto oprávnená peňažné prostriedky si ponechať ako dar. Súhlasí s odvolaním žalobcu v tom, že nebola rozhodujúca skutočnosť týkajúca sa toho, že cca dva roky sa nedomáhal vrátenia peňazí. Rovnako aj s tým, že najväčšia siedma časť kúpnej ceny zaplatená na účet žalovanej sama o sebe nesvedčí o skutočnom darovaní. Svedkovia tiež nepotvrdili účasť pri uzavretí darovacej zmluvy, prípadne nepochybné vedomosti o jej uzavretí. Po prevzatí peňazí žalovanou sa tak podiel prislúchajúci žalobcovi nedostal do jeho dispozície. Následne potom žalobca peniaze nevydal napr. žalovanej do ruky alebo príkazom k prevodu alebo výplate peňazí z jeho účtu, ktoré by ako dar prijala. Okrem toho žalovaná v konaní pred okresným súdom ani neargumentovala svoje konanie uzavretou darovacou zmluvou. Nebola tak preukázaná existencia a obsah zmluvného dojednania v zmysle ustanovenia § 628 Občianskeho zákonníka (darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému, a tento dar alebo sľub prijíma).

Rozhodnutie okresného súdu preto podľa odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci a vzhľadom na to ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní by sa mal preto okresný súd opätovne zaoberať posúdením konania žalovanej v tom či nešlo o iný právny dôvod prijatia peňazí a tento subsumovať pod príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V novom konaní okresný súd rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.